

Tokom Samita Zapadnog Balkana koji se 27. avgusta održava u Beču, predstavnici Evropske komisije, uključujući Maroša Šefčovića, Federiku Mogerini (Federica Mogherini) i Johanesa Hana (Johannes Hahn), traže način da ožive pregovore o pristupanju EU sa zemljama Zapadnog Balkana, koji su u zastoju. U izveštaju objavljenom istog dana, Mreža za klimatsko delovanje u Evropi (Climate Action Network Europe – CAN Europe) tvrdi da bi oni trebalo da iskoriste okvir Energetske unije da bi se ostvario napredak u integraciji na polju energetike i posledično da bi se prljavi energetski sistemi Zapadnog Balkana približili standardima EU. Evropska komisija je do sada propustila velike prilike da u regionu zaustavi nove investicije u ugalj koje donose veliko zagađenje.

CAN Europe poziva Evropsku komisiju da iskoristi Samit Zapadnog Balkana kao mogućnost da ubrza energetske tranzicije od uglja i pospeši veći nivo energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije u regionu.

Nedavni nedostatak napretka u pristupanju doveo je do toga da su zemlje Zapadnog Balkana izgubile volju za veoma potrebnim reformama energetskih sistema, ocenila je koordinatorka za energetske politike za jugoistočnu Evropu u CAN Europe Dragana Mileusnić. Oni za naredne decenije zarobljavaju svoje prljave energetske sisteme u prevaziđenu infrastrukturu na ugalj, koja je težak zagađivač. Pored toga, kineski investitori koji učestvuju u skoro svakom novom planiranom energetske projektu preuzimaju od EU uticaj u regionu.

U izveštaju objavljenom 27. avgusta pod nazivom „Preko granica: Kako Energetska unija može da preokrene trend korišćenja uglja na Zapadnom Balkanu“ CAN Europe tvrdi da je zamisao Energetske unije, koja se po rečima potpredsednika Evropske komisije Šefčovića ne zaustavlja na granicama EU, pružila mnoge načine za unapređenje saradnje sa Zapadnim Balkanom u oblasti energije.

Mapa puta (plan za ostvarenje) Energetske unije predviđa reformu nefunkcionalnog Ugovora o energetske zajednici, koja bi trebalo da uskladi klimatske i energetske politike Zapadnog Balkana sa načelima EU. Ona takođe sadrži plan za vođenje klimatske diplomatije i podstiče zemlje Zapadnog Balkana da uoči klimatskog samita UN u Parizu koji će se održati u decembru podnesu ambiciozne planove za očuvanje klime.

Evropska komisija do sada nije uspela da iskoristi prilike koje pruža Strategija Energetske unije. Njene aktivnosti u regionu svodile su se na promovisanje gasne infrastrukture, umesto da uključe i iskorišćavanje velikog potencijala za energetske efikasnost i obnovljive izvore energije, dodala je Mileusnić. Potpredsednik Komisije Šefčović bi kao prvi korak trebalo da iskoristi samit u Beču da osigura da reforma Energetske zajednice donese više od kozmetičkih promena.

izvor: euraktiv.rs